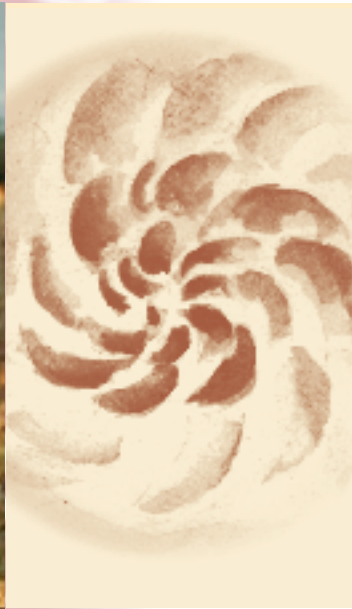

BIODYNAMISK Kompost

...mere lív

Komposten – næring til nyt liv

Kompostbunken har en vigtig funktion i et biodynamisk jordbrug. Det er her gødning fra husdyrene og plantedele bliver nedbrudt og omsat til humusrig kompost, der indeholder en mangfoldighed af næringsstoffer, mikroorganismer og organiske forbindelser. Komposten er næring til jorden. Den styrker de levende processer og medvirker til at pleje og opbygge dens frugtbarhed. En frugtbar jord er grundlaget for, at planterne har et aktivt samspil med mikroorganismer omkring deres rødder. Mikroorganismene medvirker blandt andet til at gøre mineraler i jorden tilgængelige for planterne, så de gror og modnes på en sund og harmonisk måde.

I kompostbunken bliver de nedbrydende processer begyndelsen til nye opbyggende processer i jorden og planterne.

Forædling af gødningen

For en biodynamisk landmand eller haveejer er en kompostbunke stedet, hvor husdyrgødning og planterester gennemgår en slags fordøjelsesproces, en forædling, der gør det til et mere værdifuldt materiale for jorden, end det var før komposteringen. Forædlingen består både i de nye organiske forbindelser, der dannes, samt ved at man tilsætter en række biodynamiske præparater til bunken. Præparaterne er lægeplanter, der har gennemgået en særlig modningsproces. De virker på hver sin måde stimulerende på livsprocesserne i komposten. Tilsammen har de en harmonisk og regulerende virkning på omsætningen. Ved at anvende præparaterne, øger man kompostens kvalitet for jorden og dermed sundheden og næringsværdien i de planter, der vokser i den.

Formidlere af livskræfter

Kompostpræparaterne anvendes i ganske små mængder: en teskefuld af hvert præparat i en kompostbunke i en have og tilsvarende mere i en stor kompostbunke på et landbrug. Virkningen af præparaterne er ikke stofflig, men nærmere homøopatisk – det vil sige kræfter, der stråler ud fra præparaterne. Bag denne virkning ligger deres evne til at optage og videregive livgivende, formende kræfter fra planeterne til kompostens stoffer og organismer.

Præparaterne er et eksempel på, hvordan man arbejder med at styrke samspillet mellem himmel og jord i det biodynamiske jordbrug.

Der er seks biodynamiske kompostpræparater. De er fremstillet af brændenælder, røllikeblomster, egebark, kamilleblomster, mælkebøtteblomster og baldrianblomster. De fem første

er findelte plantedele der lægges i komposten i huller, man laver med en stok. Baldrianpræparatet, der er flydende, røres ud i vand og stænkes ud over bunken.

Ud over kompostpræparaterne bruger man som biodynamiker to præparater til marken: humuspræparatet og kiselpræparatet. De udrøres i vand og sprøjtes ud på henholdsvis jorden ved såning og på planterne, når de er i god vækst. Alle otte præparater anvendes hvert år på bedriften.

Rudolf Steiner, der har givet retningslinierne for det biodynamiske landbrug, har beskrevet, at planter, der gødes med en præpareret kompost, opnår en slags fornuft, der gør dem bedre i stand til at kæde de fysiske stoffer sammen i en dynamisk livsproces.

Internationale
garantimærker
for kontrollerede
biodynamiske
fødevarer og
andre produkter

En organisme der skal passes

En kompostbunke kan med sit aktive stofskifte sammenlignes med en form for organisme. Som andre organismer skal den passes og have gode vilkår for at trives godt.

Hvis komposten er sammensat af en passende blanding af plantemateriale og gødning (el lign.), fugtighed og luft, opstår der varme. Den dannes af mikroorganismer, der naturligt er til stede i materialet. I modsætning til den almindelige oplysning om, at temperaturen i bunken skal op på 60-70 grader, anbefaler biodynamikere, at den ikke kommer over 50 grader i starten, hvor temperaturen ofte stiger hurtigt. En højere temperatur svækker vigtige livsprocesser i bunken og kan forringe kompostens kvalitet. Man kan dæmpe varmeprocessen ved at stampe luft ud eller vande bunken, så temperaturen falder. Efter få dage bør temperaturen være på 35-40 grader, og gerne holdes der gennem nogle uger.

Er temperaturen for lav kan det hjælpe at løsne bunken, så der kommer mere luft ind til de varmedannende mikroorganismer.

Da varmen i kompostbunken ikke skal så højt op, at ukrudtsfrø mister spireevnen, bør man ikke komme ukrudt med frø i bunken. Det kan anbefales at lave en særskilt kompost med højere varme til disse planter.

Komposten skal holdes godt fugtig, men ikke så våd, at den falder sammen.

For at beskytte den mod udtørring er det gavnligt at give kompostorganismen "hud" på ved at dække den med et lag halm eller lignende.

Det er med kompostfremstilling som med brødbagning: der findes mange opskrifter, men det er de gode råvarer og indlevelsen, øvelsen og erfaringen der gør, at resultatet bliver godt. Glæden ved at lave en god kompost kan sammenlignes med glæden ved at bage et godt brød...

Flere oplysninger om kompostfremstilling og de biodynamiske kompostpræparater kan fås ved henvendelse til Foreningen for Biodynamisk Jordbrug.

Foreningen har to kontorer:
Økologiens Hus, Frederiksgade 72,
8000 Århus C, tlf. 86 19 94 45,
fax 86 19 95 57
Birkum Bygade 20, 5220 Odense SØ,
tlf. og fax 65 97 30 50
e-mail:
biodynamisk-forening@mail.tele.dk
hjemmeside:
www.okologiens-hus.dk/biodynamisk

**Foreningen
for Biodynamisk
Jordbrug**

